

VEDA, VÝSKUM, VZDELÁVANIE, PORADENSTVO A INFORMATIKA**1. Veda, výskum, vzdelávanie a poradenstvo v poľnohospodárstve a potravinárstve**

V roku 2013 v rezorte Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR riešilo projekty výskumu a vývoja päť priamo riadených príspevkových organizácií výskumu a vývoja so zameraním na poľnohospodárstvo a potravinárstvo. Celkovo sa riešilo 22 rezortných projektov výskumu a vývoja, 6 projektov rámcových programov EÚ, 16 projektov operačného programu Veda a výskum, 52 projektov Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Charakteristika projektov vychádzala z potrieb riešiť niektoré problematiky vo väčšom časovom intervale ako jeden rok. Strategickým cieľom bolo vytvoriť, získať a uplatniť nové poznatky pre realizáciu trvalo udržateľného rozvoja výkonného multifunkčného, environmentálne orientovaného a konkurencieschopného slovenského pôdohospodárstva v podmienkach Európskej únie a svetového agrárneho trhu. V konečnom dôsledku to pre rezortnú vedecko-výskumnú základňu znamená v rámci vedeckovýskumnej činnosti zabezpečiť prenos vedeckých poznatkov inovačného charakteru do pôdohospodárskej praxe.

Rezortné projekty výskumu a vývoja:

Finančné prostriedky v roku 2013 boli rozdelené na dve skupiny výdavkov: účelová forma podpory výskumu a vývoja a inštitucionálna forma podpory výskumu a vývoja.

Názov organizácie výskumu a vývoja	Inštitucionálna forma v €	Účelová forma v €	Spolu čerpané finančné prostriedky na vedu v €	Počet projektov riešených a financovaných v rámci účelovej formy
Centrum výskumu rastlinnej výroby Piešťany, Piešťany	909 678	909 677	1 819 355	7
Centrum výskumu živočíšnej výroby Nitra, Lužianky	802 292	672 497	1 474 789	3
Výskumný ústav potravinársky, Bratislava	316 833	316 834	633 667	6
Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava	190 170	190 170	380 340	4
Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava	165 943	165 943	331 886	2
Spolu	2 384 916	2 255 121	4 640 037	22

Mimorezortné projekty výskumu a vývoja:

Názov organizácie výskumu a vývoja	Projekty Rámcových programov EÚ		Projekty z Operačného programu Veda a výskum		Projekty Agentúry na podporu výskumu a vývoja	
	Čerpané finančné prostr. v €	Počet proj.	Čerpané finančné prostr. v €	Počet proj.	Čerpané finančné prostr. v €	Počet proj.
Centrum výskumu rastlinnej výroby Piešťany, Piešťany	0	0	456 559	6	324 953	17
Centrum výskumu živočíšnej výroby Nitra, Lužianky	35 762	2	768 767	5	540 402	16
Výskumný ústav potravinársky, Bratislava	101 046	4	737 136	5	216 847	14
Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava	0	0	0	0	14 800	1
Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava	0	0	0	0	73 908	4
Spolu	136 808	6	1 962 462	16	1 170 910	52

Tri najvýraznejšie realizačné výstupy z rezortných projektov výskumu a vývoja (za každú organizáciu) za rok 2013:

Centrum výskumu rastlinnej výroby Piešťany, Piešťany

- Vyšľachtenie a zapísanie do Listiny registrovaných odrôd Slovenskej republiky 6 nových odrôd, vyšľachtených na Výskumno-šľachtiteľských staniciach (VŠS) CVRV Piešťany Malý Šariš a Vígláš-Pstruša - pšenice letnej formy ozimnej Stelarka, Vladarka a PS Sunanka, ovsa plevnatého Václav a Vojtech a ovsa nahého Važec (prvé 2 boli vyšľachtené na VŠS Malý Šariš, zvyšné 4 na VŠS Vígláš - Pstruša). Odrody ozimnej pšenice Vladarka a ovsa plevnatého Václav boli na medzinárodnej výstave „Agrokomplex 2013“ ocenené „Zlatým kosákom“. Za dosiahnuté výsledky v šľachtení rastlín v posledných rokoch a za prínos v oblasti tvorby nových odrôd obilnín na Slovensku s vysokou pridanou hodnotou, kvalitou a úrodovým potenciálom MŠVVŠ SR udelilo v roku 2013 kolektívu pracovníkov VŠS Vígláš - Pstruša „Cenu ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR za vedu a techniku za rok 2013“ v kategórii „Vedecko-technický tím roka“.
- Založenie a prevádzkovanie poloprevádzkových poľných pokusov s jačmeňom siatym jarným a kapustou repkovou pravou formou ozimnou za účelom porovnania s výsledkami maloparcelkových pokusov s aplikáciou pôdných podporných látok a biostimulátorov

na poľnohospodárskych podnikoch v 3 lokalitách SR (PD Plavé Vozokany, PD Horné Obdokovce, PD Spišská Belá) s výmerou á 5 ha.

- Monitorovanie stavu porastov pšenice letnej formy ozimnej a kapusty repkovej pravej formy ozimnej v SR po prezimovaní v roku 2013, stavu porastov jačmeňa siateho jarného, kukurice siatej na zrno a slnečnice ročnej v SR po vzídení v roku 2013 a stavu porastov pšenice letnej formy ozimnej a kapusty repkovej pravej formy ozimnej v SR pred prezimovaním v roku 2013 (jednotlivé monitorovacie správy o stave porastov jednotlivých plodín v SR v roku 2013 boli v stanovených termínoch predložené na Odbor rastlinnej výroby MPRV SR).

Centrum výskumu živočíšnej výroby Nitra, Lužianky

- zlepšenie úrovne využívania automatizačných prvkov dojární pre kravy a inovované postupy manažmentu v oblasti optimalizácie postupov dojenja,
- produkčné minimá pre chov dojnic, mäsových kráv a oviec v podmienkach SR,
- stanovenie plemenného štandardu slovenskej kranskej včely.

Výskumný ústav potravinársky, Bratislava

- rozpracované analytické metódy stanovenia pesticídov metódou HPLC/ Q-TOF a GC/QQQ vo vybraných potravinárskych výrobkoch,
- spracovaný súbor metód na hodnotenie kvality a autenticity konzervárenských surovín a produktov,
- rozpracované molekulárno-biologické metódy na stanovenie prítomnosti alergénov vo výrobkoch spôsobenej krížovou kontamináciou pri výrobe potravín.

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

- Nákladovosť poľnohospodárskych výrobkov za rok 2012
- Ročenka zahraničného agropotravinárskeho obchodu SR za rok 2012
- Konkurencieschopnosť slovenských výrobkov živočíšneho pôvodu

Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy, Bratislava

- KOBZA, J. a kol.: Komplexné zhodnotenie aktuálneho stavu senzitívneho územia Ružomberok a okolie s dopadom na riešenie pôdoochranných opatrení. Realizačný výstup výskumnej úlohy Monitoring a hodnotenie vlastností pôd SR a potenciálov ich vývoja
- VILČEK, J. a kol.: Aplikácia pôdno-ekonomických poznatkov pri ekonomickej a environmentálnej optimalizácii hospodárenia na pôde Agrodivízia s.r.o. Selice. a Atlas mapových výstupov Agrodivízia s.r.o. Selice. Realizačný výstup výskumnej úlohy „Aplikácia pôdno-ekonomických poznatkov pri ekonomickej a environmentálnej optimalizácii hospodárenia na pôde“

- SOBOCKÁ, J., HUTÁR,V., BALKOVIČ, J.: Využitie pedometrických metód pri klasifikácii a mapovaní pôd. Metodická príručka. Realizačný výstup výskumného zámeru Výskum ochrany a využívania pôdneho krytu SR vo väzbe na globálne výzvy a spoločenské potreby.

Vzdelávanie

Agroinštitút Nitra, štátny podnik v roku 2013 realizoval vzdelávacie aktivity, ktoré boli zamerané nielen na získanie odbornej spôsobilosti, ale aj množstvo odborných seminárov k aktuálnym zmenám v oblasti európskej a národnej legislatívy. Zároveň participuje ako partner vo viacerých medzinárodných projektoch.

Odborné vzdelávacie aktivity na získanie odbornej spôsobilosti a vzdelávacie aktivity potrebné pre získanie podpory z Programu rozvoja vidieka 2007-2013:

- Odborná spôsobilosť v oblasti prípravkov na ochranu rastlín v zmysle § 32 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a vyhlášky MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín. Cieľovými skupinami boli vedúci pracovníci v poľnohospodárstve a pracovníci zabezpečujúci aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a predajcovia prípravkov na ochranu rastlín,
- Odborná príprava potrebná na vydanie povolenia na prevádzkovanie liehovarnického závodu na pestovateľské pálenie ovocia,
- Vzdelávacie aktivity pre získanie odbornej spôsobilosti v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (BOZP) a ochrany pred požiarimi - Odborná príprava bezpečnostných technikov (BOZP), Aktualizačná odborná príprava bezpečnostných technikov (BT) a autorizovaných bezpečnostných technikov (ABT), Základná odborná príprava technikov požiarnej ochrany (PO) a Ďalšia odborná príprava technikov PO,
- Agroenvironmnet – akreditovaná vzdelávacia aktivita určená pre poberateľov agroenvironmentálnej podpory zameraná na správne plnenie a realizáciu záväzkov z Programu rozvoja vidieka 2007 - 2013 v rámci opatrenia „AGROENVIRONMENTÁLNE PLATBY.

Ponuka vzdelávacích aktivít bola rozšírená o odborné semináre k aktuálnym legislatívnym zmenám v oblasti:

- Zhodnotenia implementácie PRV 2007-2014 a aktuálneho stavu PRV 2014-2020, nakladania a manipulácie s hospodárskymi hnojivami, podmienok dodržiavania Krížového plnenia, pozemkového práva, pozemkových spoločenstiev, pozemkových úprav a vodohospodárskych opatrení na elimináciu povodní, pracovnoprávných vzťahov-zákonníka práce, cestnej dopravy, zaistenia BOZP technických zariadení v budovách a tiež v oblasti odpadov a odpadového hospodárstva.

Medzinárodné projekty:

- AGRICULTURAL CODE - vzdelávanie prostredníctvom vizuálnej komunikácie o prevencii pracovných rizík pri práci s poľnohospodárskymi strojmi,
- NEWCAP - nové európske štandardy v kontexte reformovanej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Hlavným cieľom je vytvoriť interaktívny vzdelávací program pre vidieckych aktérov (poľnohospodári, poľnohospodárski poradcovia a vidiecke obyvateľstvo), ktorý im bude poskytovať komplexné informácie z oblasti Novej reformovanej spoločnej poľnohospodárskej politiky,
- ASSURE- zabezpečenie stratégie pre zamestnanosť a zlepšovanie životného prostredia prostredníctvom školení škooliteľov v oblasti novo-vznikajúceho profilu „technický konzultant pre udržateľnosť“, prostredníctvom využívania inovatívnych výukových nástrojov a prispôbenia efektívnych vzdelávacích metód,
- FLAVORS & FRAGRANCES JOBS - vzdelávanie a zamestnanosť v odvetví, kde trh neustále expanduje: profesiami súvisiacimi s pestovaním a spracovaním liečivých a aromatických rastlín a rastlín využívaných v kozmetickom priemysle - v rámci projektu označované ako „príchute a vône“.

Poradenstvo

V roku 2013 sa v rezorte Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR vzdelávanie a poradenstvo poskytovalo aj cez vybrané Opatrenia jednotlivých Osí PRV SR 2007-2013. Ďalej boli poradenské služby orientované na prenos poznatkov a inovácií odbornými rezortnými inštitúciami a výskumnými a vzdelávacími inštitúciami.

Odbornú prípravu pôdohospodárskych poradcov a ďalšie odborné aktualizácie vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov registrovaných v centrálnom registri realizovali poverené inštitúcie Agroinštitút Nitra, štátny podnik a Národné lesnícke centrum vo Zvolene.

Terénne poradenstvo pre pôdohospodárske subjekty bolo zabezpečované poradenskými službami registrovaných certifikovaných pôdohospodárskych poradcov a komerčnými poradenskými subjektmi.

Agroinštitút Nitra, štátny podnik, sa v roku 2013 sústredil na plnenie úloh vyplývajúcich z Rámcovej zmluvy o spolupráci s MPRV SR na rok 2013 – „Odborné vzdelávanie a podpora poradenských služieb v pôdohospodárstve“ v oblastiach:

- príprava materiálov a dokumentov definujúcich poradenský systém v pôdohospodárstve,
- príprava vzdelávacích programov odbornej prípravy poradcov a vzdelávanie poradcov v pôdohospodárstve,
- tvorba odborných a študijných materiálov pre poradcov,
- aktualizácia informačného a komunikačného portálu pôdohospodárskeho poradenského systému MPRV SR.

Poradenský systém v pôdohospodárstve:

Schválením zákona č. 211/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 1. septembra 2013, sa vytvoril legislatívny základ pre ďalší rozvoj komplexného poradenského systému v pôdohospodárstve. Zákon definuje podmienky na zabezpečovanie systému vzdelávania, odbornej spôsobilosti pre výkon činnosti pôdohospodárskeho poradcu, rozvoj informačného a komunikačného nástroja pre spracovanie a šírenie autorizovaných informačných zdrojov na podporu poradenského systému.

Na základe schváleného Programu rozvoja vidieka SR 2007 – 2013 Opatrenie 1.7 Využívanie poradenských služieb a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva č. 671/2008-910 zo dňa 22. 1. 2008 sa v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene realizovala odborná príprava poradcov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo v akreditovaných vzdelávacích programoch:

- vstupné vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov SR,
- základné vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov SR – modul 105,
- základné vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov SR – modul 106,
- inovačné vzdelávanie pôdohospodárskych poradcov SR – modul 101 až 106,

na základe ktorých boli obnovené platnosti certifikátov pôdohospodárskych poradcov-fyzických a právnických osôb a vydané certifikáty pre nových pôdohospodárskych poradcov.

Informačný a komunikačný portál pôdohospodárskeho systému bol sprístupnený poľnohospodárskej odbornej verejnosti na internetovom portáli www.agroporadenstvo.sk a poskytuje aktuálne a aktualizované dokumenty z oblasti Krízového plnenia a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Celoživotné vzdelávanie zabezpečované Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov v roku 2013

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a v zmysle vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 480/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií, sa zameriaval v roku 2013 najmä na celoživotné vzdelávanie v oblasti veterinárnej starostlivosti, zdravia a ochrany zvierat, veterinárnej certifikácie a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozoch, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, hygieny surovín a potravín rastlinného pôvodu, ochrany spotrebiteľa a organizácie trhu. Vo veterinárnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie opieralo predovšetkým o Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, č. 853/2004, č. 854/2004, č. 882/2004

a č. 178/2002. Kontinuálne celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií Štátnej veterinárnej apotravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) je napĺňaním Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva SR na roky 2007–2013, s víziou na roky 2014–2020. Vzdelávanie veterinárnych lekárov zabezpečované IVVL v sledovanom roku má na Slovensku tradíciu od roku 1958.

Aj v roku 2013 IVVL uskutočňoval rozvoj ľudských zdrojov v rezorte pôdohospodárstva s dôrazom na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR s cieľom zabezpečiť sústavné prehlbovanie a zvyšovanie ich kvalifikácie a odbornej spôsobilosti v súlade s aktuálnymi požiadavkami na výkon jednotlivých profesijných činností z hľadiska novej legislatívy a najnovších vedeckých poznatkov vo veterinárnej medicíne, kvalite a bezpečnosti potravín.

V posudzovanom roku hlavnou činnosťou IVVL v oblasti celoživotného vzdelávania bola realizácia Národného programu vzdelávania, v rámci ktorého sa uskutočnilo 41 vzdelávacích aktivít pre 2 384 účastníkov z radov zamestnancov organizácií štruktúry ŠVPS SR. Obsahová náplň aktuálne reagovala na požiadavky výkonu všetkých odborných činností. Podrobnejší prehľad uskutočnených vzdelávacích aktivít v rámci Národného programu vzdelávania za rok 2013 podľa jednotlivých oblastí je uvedený v Tabuľke 1. V rámci Národného programu na rok 2013 v odbore zdravia a ochrany zvierat počas školení odznali témy, obsah ktorých bol v súlade so všetkými veterinárnymi požiadavkami na zdravie zvierat, na produkty živočíšneho pôvodu, vrátane vedľajších živočíšnych produktov v záujme ochrany zdravia ľudí. Lektori **Odboru zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR** v spolupráci s odborom hygieny krmív ekológie a veterinárnej farmácie a v spolupráci s vybranými inšpektormi regionálnych veterinárnych a potravinových správ pripravili výber tém, ktoré boli prínosom pre výkon činností úradnej a veterinárnej praxe. Jednotlivé aktivity boli zamerané predovšetkým na oblasť: eradikačných programov na rok 2013, veterinárneho informačného systému (ďalej len „VIS“), platných právnych predpisov a ich implementácie do oblastí identifikácie a registrácie zvierat, zdravia a ochrany zdravia zvierat, vyhodnotenia interných auditov, podnetov a sťažností, obchodu vo vnútri EÚ a s tretími krajinami, ochranu zdravia zvierat na farmách pri zabíjaní a počas prepravy a pod.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR zameral obsah školení na: veterinárne podmienky pre dovoz živých zvierat a zárodočných produktov z tretích krajín, veterinárne podmienky pre dovoz NHC živočíšnych produktov z tretích krajín – produktov neurčených na spotrebu ľuďmi (v súlade s nariadeniami EÚ č.142/2011, ES č.1069/2009), vykonávanie úradných kontrol (podľa nariadenia ES č.882/2004), produkty všeobecne AH (nariadenie č. 2002/99/ES), hygienu potravín a s nimi súvisiace predpisy.

Predmetom školení inšpektorov z **Odboru hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR** boli témy, zamerané najmä na: úradné kontroly v oblasti živočíšnych produktov, zdravie a ochranu zvierat, hygienu krmív, veterinárnu farmáciu, monitorings reziduí a vedľajších živočíšnych produktov (ďalej len „VŽP“), NPKR – odber vzoriek, šetrenie nevyhovujúcich nálezov, liekovú politiku (novela zákona o liekoch), medikované krmivá, vedľajšie živočíšne produkty (výkon úradnej kontroly) so zreteľom na producentov, spracovateľov VŽP, kuchynské odpady, krížové plnenie a ďalšie.

Právna problematika pre potreby inšpektorov na úseku hygieny krmív bola analyzovaná v správnom a priestupkovom konaní.

Informácie **Odboru hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR** boli premietnuté do vzdelávacích programov, témy ktorých boli rozdelené podľa okruhov kontroly na veterinárne kontroly v sektore: zveriny, mlieka, mäsa a mäsových výrobkov domácich kopytníkov, produktov rybolovu, hydinového mäsa, vajec, medu, ovčieho mlieka a salašov, odznali aj témy súvisiace so správnym a priestupkovým konaním, úradnými kontrolami v obchodnej sieti a u výrobcov zamerané na označovanie výrobkov (chránené označenie pôvodu, chránené zemepisné označenie a zaručená tradičná špecialita) a pod.

Vzdelávanie **úradných veterinárnych asistentov** sa zameralo na: aktuálnu situáciu na úseku zabíjania domácich kopytníkov, výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u domácich kopytníkov, návrhy na revíziu úradnej prehliadky, problematiku trichinel, problematiku špecifických rizikových materiálov na bitúnkoch, ochranu zvierat na bitúnkoch v procese usmrčovania, označovanie hovädzieho mäsa, dodržiavanie hygienických ukazovateľov pri jatočnom opracovaní tiel domácich kopytníkov na schválených bitúnkoch, zistené nedostatky pri uvádzaní hydinového mäsa a slepačích vajec do obehu v SR, najčastejšie nálezy u hydinového mäsa pri veterinárnej prehliadke na hydinových bitúnkoch v SR, informácie o výsledkoch úradných kontrol a iných.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR svoje odborné vzdelávanie nasmeroval na: prezentáciu nových poznatkov z oblasti kontrol rezíduí pesticídov, Národný program kontroly rezíduí v potravinách pre rok 2013, usmernenia a postupy pri kontrole, aplikáciu počítačového programu KIC, informačný systém KOBRA, novú potravinovú legislatívu, nariadenia o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, legislatívu ku kontaminantom, odber vzoriek, kontrolu krížového plnenia, kontrolu potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín, nakladanie s odpadmi rastlinného pôvodu, zobrazovanie informácií na etiketách, VŽP používané ako surovina, používanie systému TRACES, mikrobiologické požiadavky, politiku kvality potravín, záznamy z kontrol, označovanie a nedostatky v označovaní balených a nebalených pekárskych a cukrárskych výrobkov a pod.

Okrem prednášok ako ďalšie techniky vzdelávania dospelých boli použité riadená diskusia, riešenie modelových situácií a senzorické hodnotenie potravín.

Poznatky **Odboru organizácie trhu ŠVPS SR** určené pre cieľovú skupinu autorizovaných inšpektorov, vykonávajúcich kontrolu zhody s obchodnými normami OZ, boli v súlade so zákonom č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. V rámci aktivít z Národného programu absolvovali títo inšpektori vzdelávanie nasmerované na hodnotenie obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny (avokádo, baklažán, kivi, slivky, stopkatý zeler a paradajky) ako aj na správne konanie.

Časť inšpektorov odboru organizácie trhu v rámci **oddelenia kontroly vín**, počas vzdelávacích podujatí sa zamerail na: vysledovateľnosť hroznových vín, povinnú evidenciu pri výrobe a predaji hroznových vín, zavedenie a dodržiavanie HACCP vo výrobe a predaji, obsah tanínov pri výrobe červených a bielych vín, rozdelenie tanínov pri výrobe vína, nové

enologické prípravky pri výrobe hroznových vín uvedené v nariadení komisie (ES) č.606/2009.

Odbor laboratórnej diagnostiky ŠVPS SR zorganizoval pre pracovníkov laboratórií vzdelávacie aktivity zamerané na: vyhodnotenie činnosti národných referenčných laboratórií (NRL) za rok 2012, platnú a pripravovanú legislatívu v oblasti analýz, nové analytické metódy, testy odbornej spôsobilosti, rozsah analýz v rámci úradnej kontroly potravín a cielených monitoringov, atď.

Atestačná príprava na atestačnú skúšku I. stupňa v odbore hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosti potravín sa v danom roku realizovala v intenciách vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z. o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a v nadväznosti na „Konceptiu celoživotného vzdelávania orgánov veterinárnej správy“. V rámci tejto formy vzdelávania bol kladený dôraz na veterinárne právne predpisy, všeobecne záväzné právne predpisy, aktuálnu odbornú problematiku v intenciách národnej a európskej legislatívy. Atestačná príprava bola realizovaná v dvoch sústreďeniach za účasti 39 frekventantov. Atestačná príprava I. stupňa bola ukončená atestačnou skúškou, ktorú v dvoch termínoch absolvovalo 18 atestantov.

Atestačnú skúšku II. stupňa v roku 2013 úspešne obhájili pred skúšobným senátom celkovo 4 zamestnanci organizácií štruktúry ŠVPS SR. Traja atestanti úspešne obhájili atestačnú prácu **v odbore veterinárna certifikácia, výmeny, vývoz a dovoz** a jedna atestantka **v odbore hygiena produktov živočíšneho pôvodu a bezpečnosť potravín**.

Vzdelávania vedúcich služobných úradov sa zúčastnilo 45 osôb počas jedného seminára. Jeho obsahom bola novela zákonníka práce a aplikácia zákona o štátnej službe.

Mimo hlavnej cieľovej skupiny zamestnancov štruktúry ŠVPS SR IVVL každoročne realizuje vzdelávacie programy aj pre agrosektor.

Boli to najmä semináre s problematikou „Nakladania s vedľajšími živočíšnymi produktami a odvodenými produktami“, určené pre prepravcov, prevádzkovateľov skladov a spracovateľov vedľajších živočíšnych produktov (kuchynské odpady vrátane použitých potravinárskych olejov). Seminárov sa zúčastnilo spolu 113 záujemcov v 3 termínoch.

IVVL má v súčasnosti 8 platných akreditácií vydaných Akreditačnou komisiou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej iba „MŠVVaŠ SR“).

V posudzovanom období IVVL pokračoval v realizácii školení poľovníkov, ktoré zorganizoval v počte šesť pre 156 záujemcov. Následne bolo uskutočnených deväť termínov záverečných skúšok pre 149 vyškolených poľovníkov (sedem účastníkov školení poľovníkov bolo s veterinárskym vzdelaním a skúšku nevykonávalo).

V rámci preškoľovania vyškolených osôb sa uskutočnilo 31 termínov preškolení s účasťou 1004 účastníkov. Legislatívny rámec tvorili vybrané nariadenia EÚ, Vyhláška MPRV SR č.13 z 13. januára 2012, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o skúškach poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia osôb, o vedení evidencie a o požadovaných hláseniach a Metodický pokyn ŠVPS SR č.10/2012 - Skúšky poľovníkov, vedenie evidencie a požadované hlásenia. Podmienky na získanie Certifikátu o spôsobilosti na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste. Všetky aktivity prebiehali v rámci celého Slovenska,

podľa požiadaviek a regionálnej príslušnosti poľovníkov. Lektormi boli skúsení odborníci, dlhodobo pôsobiaci v tejto oblasti.

Medzi odborné školenia akreditované MŠVVaŠ SR určené pre samosprávu obcí, mestské polície a občianske združenia patrí „Odchyt túlavých a zabehnutých zvierat“, ktoré absolvovalo 46 účastníkov počas troch aktivít.

V roku 2013 bolo vyškolených v rámci akreditovaného vzdelávacieho programu Ochrana zvierat pri preprave 296 záujemcov z celého Slovenska počas 9 aktivít. Najväčší záujem bol o modul „Podmienky prepravy domácich nepárnokopytníkov, hovädzieho dobytku, domácich oviec, domácich kôz a ošípaných“, ktorým sa vyškolovalo 161 účastníkov. V module „Podmienky prepravy hydiny, domáceho vtáctva a domácich králikov“ bolo vyškolených 17 účastníkov, v module „Podmienky prepravy domácich mačiek a domácich psov sa vyškolovalo 31 účastníkov a v module „Podmienky prepravy iných cicavcov, vtákov, iných stavovcov a studenokrvných živočíchov“ 45 účastníkov. V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi sme v roku 2013 zaznamenali mierny nárast o modul zaoberajúci sa prepravou ostatných skupín zvierat – vtákov, plazov, rýb, voľne žijúcich zvierat, primátov a pod. Účastníci prostredníctvom tohto vzdelávacieho programu získajú špecifické odborné vedomosti o podmienkach prepravy zvierat v zmysle platnej legislatívy a splnia jednu z požiadaviek k získaniu osvedčenia o spôsobilosti vodičov a sprievodcov.

Medzi ďalšie odborné školenie akreditované MŠVVaŠ SR určené pre pracovníkov zaoberajúcich sa chovom, výcvikom koní, starostlivosťou o zdravie koní patrí Kováč-podkúvač. Štyria absolventi v tomto roku úspešne zvládli tento rozsiahly kurz v dvoch 10 - dňových sústreďeniach ukončených záverečnou skúškou.

IVVL spolupracoval so Strednou odbornou školou veterinárnou v Košiciach – Barci pri realizácii vzdelávacích programov v rámci projektu „Moderní mladí veterinári“ spolufinancovaného z Európskeho sociálneho fondu. V rámci neho uskutočnil 3 vzdelávacie programy – 1 školenie zamerané na IKT zručnosti pre 15 pedagógov, 1 na stratégie pre získanie komunikačných zručností, tiež pre 15 pedagógov a 1 kurz strihania psov a mačiek pre 2 pedagógov uvedenej školy.

Pre skupinu 12 poľnohospodárskych odborníkov z Baškirskej republiky bolo zorganizované vzdelávanie zamerané na technológiu odchovu a plemenitbu hovädzieho dobytku.

Novela Zákona NR SR č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach bola obsahom seminára pre 22 účastníkov, prevažne odborných zástupcov pre veľkodistribúciu veterinárnych liekov, ktorý sa uskutočnil v spolupráci s Ústavom štátnej kontroly veterinárnych biopreparátov a liečiv v Nitre.

IVVL aj prostredníctvom vyššie uvedených vzdelávacích aktivít operatívne reagoval na novovzniknuté legislatívne zmeny a potreby uskutočniť vzdelávanie v týchto oblastiach.

Celkovo v roku 2013 bolo zrealizovaných 119 vzdelávacích aktivít s počtom účastníkov 4411. Vyššie uvedené aktivity v požadovanom rozsahu a kvalite mohol IVVL realizovať najmä vďaka erudovaným lektorom.

Vzdelávacie aktivity organizované IVVL v roku 2013

Tabuľka 1

Por.č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat	5	356
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy	3	55
3.	Hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie	3	194
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu	12	815
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu	10	724
6.	Organizácia trhu	4	85
7.	Laboratórna diagnostika, rýchly výstražný systém a certifikácia	4	155
<i>Spolu: Národný program</i>		<i>41</i>	<i>2384</i>
B: Ďalšie vzdelávanie			
8.	Atestačná príprava 1. stupňa	2	39
9.	Atestačná príprava 2. stupňa	1	8
10.	Atestačná skúška 1. stupňa	2	18
11.	Atestačná skúška 2. stupňa	1	4
12.	Vzdelávanie vedúcich služobných úradov	1	45
<i>Spolu: Zamestnanci organizácií ŠVPS SR</i>		<i>48</i>	<i>2498</i>
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
13.	Atestačná príprava 2. stupňa (súkr. vet. lekár z bodu 9)	-	1
14.	Odchyt zabehnutých a túlavých zvierat	3	46
15.	Ochrana zvierat pri preprave	9	296
16.	Nakladanie s VŽP a OP (informačný deň)	3	113
17.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	6	156
18.	Skúšky poľovníkov	9	149
19.	Preškolenie poľovníkov	31	1004
20.	Seminár - zákon č.362/2011 o lieku a zdravotníckych pomôckach	1	22
21.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	4	78
22.	Technológia odchovu a plemenitba v chove HD	1	12
23.	Strihanie psov a mačiek	1	2
24.	Zásady efektívnej komunikácie	1	15
25.	Školenie zamerané na rozvoj IKT zručnosti	1	15
26.	Kováč - podkúvač	1	4
<i>Spolu:</i>		<i>71</i>	<i>1913</i>
Spolu počet aktivít a počet účastníkov k 31.12.2013		119	4411

2. Informatika

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) vykonalo v roku 2013 konsolidáciu informačných systémov (IS) ministerstva a obnovu komunikačnej infraštruktúry na úrovni LAN. V rámci projektu centralizácia orgánov verejnej správy ESO-II bola ku dňu 01.10.2013 zrušená dátová sieť pre obvodné lesné a obvodné pozemkové úrady. Boli delimitované ich dáta a informačné systémy boli prevedené pod správu MV SR. MPRV SR začalo v roku 2013 vyvíjať aktivity smerom k príprave tvorby vlastného jednotného prístupového bodu na sprístupnenie infraštruktúry priestorových informácií rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. Rezort v súčasnosti disponuje širokým spektrom priestorových informácií a práve jednotný prístupový bod umožní ich zdieľanie nielen v rámci samotného rezortu, ale aj pre širokú verejnosť. Začiatok postupného budovania prístupového bodu je predbežne stanovený na rok 2014

Jednotlivé pracoviská rezortného pôdohospodárskeho výskumu sa v roku 2013 zamerali na modernizáciu informačno-komunikačných technológií s využitím prostriedkov z projektov európskych štrukturálnych fondov, resp. na finalizáciu prípravy takto zameraných projektov ako aj na správu a aktualizáciu databáz s celoštátnym významom.

- **Výskumný ústav rastlinnej výroby (VÚRV) Piešťany** v rámci realizácie projektu „Systémová biológia pre ochranu, reprodukciu a využitie rastlinných zdrojov Slovenska“ uskutočnil rozsiahlu rekonštrukciu optických a metalických vedení LAN a stavebnú rekonštrukciu serverovne. V rámci realizácie projektu „Vývoj a inštalácia lyzimetrických zariadení pre racionálne hospodárenie na pôde v udržateľnej rastlinnej výrobe“ sa uskutočnila rekonštrukcia bezdrôtového spoja LAN Piešťany- Borovce v pásme 5 GHz - 50 Mbit.
- **Výskumný ústav živočíšnej výroby (VÚŽV) Nitra-Lužianky** finalizoval prípravu projektu „Revitalizácia a dobudovanie experimentálnej infraštruktúry výskumu živočíšnych genetických zdrojov CVŽV Nitra“ s cieľom inovácie sieťovej infraštruktúry, serverových systémov, časti užívateľských staníc a softvérového dovybavenia vedeckých pracovísk. Bola vyvinutá a uvedená do prevádzky internetová aplikácia "Elektronická podpora chovu ošípaných", ktorá rieši problematiku ekonomiky chovu ošípaných a sprevádzkovaný nový server pre živočíšne genetické zdroje ako aj užívateľský interface k databázam živočíšnych genetických zdrojov a zmrazených vzoriek živočíšnych genetických zdrojov. Pracovisko VÚV Liptovský Hrádok aktualizovalo databázy Centrálného registra včelstiev.
- **Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva (VÚEPP) Bratislava** spravoval a aktualizoval Informačnú sieť poľnohospodárskeho účtovníctva (ISPÚ-FADN) a Centrálnu databázu MPRV SR za oblasť pôdohospodárstva, poľnohospodárstva a potravinárstva.
- **Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy (VÚPOP) Bratislava** kompletne reštrukturalizoval databázu čiastkového monitorovacieho systému (ČMS) za účelom prepojenia s Informačným systémom environmentálnych záťaží (ISEZ). Reštrukturalizácia predstavovala obsahovú harmonizáciu databázy, prebudovanie jej pôvodnej štruktúry a migráciu z databázy MS Access do geodatabázy na platforme

ORACLE. Zároveň boli vybudované sieťové aj webové služby pre publikovanie priestorových informácií monitoringu pôd, ktoré sú v súlade s OGC (WMS-aj v súlade s INSPIRE špecifikáciou, WFS, SOAP, REST). Služby sú pre verejnosť publikované priestorové a atribútové údaje monitoringu ČMS-Pôda sú dostupné cez enviroportal na stránke ISEZ:

<http://envirozataze.enviroportal.sk/>, <http://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/>.

VÚPOP ako správca priestorových údajov o pôde je zodpovedným subjektom pre tému pôda v zmysle zákona č. 3/2010 Z. z. o národnej infraštruktúre pre priestorové informácie (NIPI). V rámci úlohy za rok 2013 došlo k vytvoreniu metadát pre série dát, údajové sady (LPIS, BPEJ, ČMS Pôda) a služby (ČMS Pôda) v metainformačnom katalógu MPRV SR, ktorého účelom je integrovať všetky rezortné metadáta. Za účelom plnenia odborných úloh a projektov v rámci kontraktov s MPRV SR a PPA ako aj v rámci výskumných úloh sa priebežne počas roka 2013 aktualizovali priestorové vrstvy a datasety: register poľnohospodárskych produkčných blokov (LPIS), vrstva bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) ako odbornej činnosti pôdnej služby, národný systém pre odhad úrod a produkciu poľnohospodárskych plodín, GIS vrstvy pre informatizáciu a kontrolu „Dobrych poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok“ (GAEC) a register pre pestovanie plodín na výrobu biopalív.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave v roku 2013 riešil pre potreby Odboru registrácie pesticídov analýzu ISPOR (Informačného systému Prípravkov na ochranu rastlín). V rámci tejto analýzy bola riešená problematika redakčného systému zverejňovania údajov z tohto informačného systému pre verejnosť. Prebehla inovácia programového vybavenia pre Vinohradnícky register a migrácia údajov na server s operačným systémom Win Server 2008, aktualizácia programu f.KODYs na evidenciu vzoriek a výsledkov analýz OMB NRL, aktualizácia SW SHERLOCK fy MIDI (USA) pre GC FAME profiling baktérií s rozšírením o FAME profiling húb a aktualizácia pre programu pre potreby agrochemického skúšania pôd. Bola riešená migrácia údajov zo serverov s operačným systémom Win Server 2003 na operačný systém Win Server 2008 R2. Od roku 2013 je taktiež v prevádzke nový softvér pre registráciu ovocných sádov na úrovni webového pripojenia s možnosťou pripájania cez internet.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ŠVPS SR) v roku 2013 opäť venovala značné úsilie pri rozvoji informačného portálu veterinárneho informačného systému „VIS“, ktorého uplatnenie je nevyhnutné na riešenie veterinárnych úloh na jednotlivých stupňoch riadenia. Informačný systém „VIS“ sa upravoval na základe požiadaviek jednotlivých užívateľov (RVPS, SVL) a v zmysle legislatívnych zmien, najmä v oblasti tvorby faktúr pri vykonávaní štátnych objednávok vo veterinárnej oblasti. Realizoval sa nový projekt pre správu a vizualizáciu úradných kontrol potravín PUK. Projekt bol realizovaný ako Internetová aplikácia s využitím mapového zobrazovania. Projekt v sebe integruje aj zobrazovanie správnych konaní, Rýchly výstražný systém a Správy o úradných kontrolách. Tiež boli priebežne aktualizované informačné systémy, napr. IS Zásielky na evidovanie, vyhodnocovanie a kontroly súvisiace s bezpečnosťou potravín, IS Denník HIS na evidovanie

a vyhodnocovanie zásielok dovážaných z tretích krajín, IS Nepovolený rybolov na evidovanie, kontrolu a vyhodnocovanie v oblasti nezákonného rybolovu.

Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA) sekcia IT PPA v roku 2013 pokračovala v plnení úloh riadenia, správy a rozvoja Informačného systému PPA, predovšetkým v oblastiach správy licencií, SLA, prevádzky a servisnej podpory, zálohovania a bezpečnosti údajov, rozvoja a integrácií jednotlivých komponentov IS PPA. Pokračovala implementácia cieľov eGovernmentu v rámci operačného programu Informatizácia spoločnosti a Národného strategického referenčného rámca 2007 – 2013, ktorého technická realizácia bude prebiehať do konca roku 2015. Pokračovala **modernizácia IS PPA** s cieľom zvýšiť efektivitu pracovných procesov a vynaložených nákladov do infraštruktúry IS, dostupnosť služieb a údajov PPA pre občanov, ale aj iné IS VS v rámci procesu ich integrácie do architektúry eGovernmentu, znižovanie administratívnej náročnosti informatizáciou a automatizáciou procesov a pracovných postupov (workflow). Informačné systémy **IACS a AGIS** boli upravované na používanie Jednotného registra žiadateľov a pre prístup kontrolórov do systémov IACS a AGIS prostredníctvom internetu (eKNM – elektronická kontrola na mieste), ďalej v súvislosti s riešením pohľadávok, nezrovnalostí, finančným riadením, štatistikou a monitorovaním projektov, funkcionality pre výkazníctvo a administráciu krížovej tabuľky. Implementovaný bol projekt MPRV SEPA - jednotná oblasť platieb v eurách pri realizácii domácich platieb a cezhraničných platieb. Rozvoj prostredia **MS SharePoint umožnil ďalšie** zefektívnenie administratívnych procesov a elektronizáciu interných procesov v rámci PPA.

Plemenárske služby SR, š.p. cez svoju stránku www.pssr.sk umožňuje dominantný vstup do Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat (CEHZ) a do Plemenárskeho informačného systému (PLIS). V informačnom systéme Centrálna evidencia hospodárskych zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, kone, hydina a bežce) - na pracovisku CEHZ bol v roku 2013 do aplikácie doplnený a spustený do ostrej prevádzky nový modul pre evidenciu koňovitých zvierat. Taktiež bol do ostrej prevádzky spustený nový modul týkajúci sa evidencie hydiny a bežcov. Informačný systém Kontrola úžitkovosti a kontrola dedičnosti hospodárskych zvierat - v priebehu roka 2013 sa zabezpečoval zber informácií a aktualizácia databázy z kontroly úžitkovosti hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz. V súčasnosti databáza obsahuje milióny údajov o jednotlivých zvieratách, rodokmeňoch, kontrole úžitkovosti a kontrole dedičnosti. Výstupy z tejto databázy sú poskytované chovateľom, chovateľským zväzom a odbornej verejnosti. Výsledky z kontroly dedičnosti hovädzieho dobytku boli pravidelne zasielané do Interbull-u (International Bull Evaluation Service), v rámci ICAR-u (International Committee for Animal Recording) pre spracovanie medzinárodného genetického hodnotenia. Taktiež pokračovali práce na projekte vývoja nového internetovo orientovaného informačného systému s názvom: „Plemenársky informačný systém - PLIS“ (www.plis.sk), ktorý rieši problematiku kontroly úžitkovosti, dedičnosti a reprodukcie hovädzieho dobytku, ošípaných, oviec a kôz.

Agroinštitút Nitra, š.p. v roku 2013 v rámci činnosti Centra informačných služieb a technológií, zabezpečoval plnenie úloh rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

pri poskytovaní informácií laickej i odbornej verejnosti prostredníctvom prevádzky aktualizovaných internetových stránok. Ďalej plnil úlohy súvisiace so zabezpečením účinného a efektívneho prístupu k informáciám a informačným zdrojom pre rezort pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a sprostredkoval informačné prepojenie rezortu s národným a medzinárodným prostredím. V súlade s požiadavkami bola zabezpečená nepretržitá prevádzka, zálohovanie, spracovanie a aktualizácia webového sídla – internetových stránok MPRV SR, špecializovanej štátnej správy rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka (pozemkové a lesné úrady), stránok Značka kvality, Politika kvality, projektu Školské ovocie a technologická údržba a aktualizácia obsahu informačných nástrojov rezortu – Agrofórum, Agrokatalóg, Agroregister a Agroportál.

Agentúra pre rozvoj vidieka (ARVI), Nitra v roku 2013 zhromažďovala, analyzovala a šírila informácie v oblasti rozvoja vidieka. V súlade s požiadavkami je zabezpečená neustála prevádzka a aktualizácia webovej stránky, vytvorená je databáza zrealizovaných projektov PRV 2007-2013 zaregistrovaných do ARVI, ktorá sa aktualizuje.